

20 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ
20 ΧΡΟΝΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

MUSEUM
OF BYZANTINE
CULTURE

Θεσσαλονίκη, 2 Δεκεμβρίου 2014

Δελτίο τύπου

Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού κλείνει το κινηματογραφικό αφιέρωμα, που αποτελεί συνέχεια των εκδηλώσεων μνήμης για τα 20 χρόνια από το θάνατο της Μελίνας Μερκούρη, στο αμφιθέατρο του Μουσείου που φέρει τιμητικά το όνομά της με την ταινία **Φαίδρα, την Κυριακή 7 Δεκεμβρίου 2014, στις 12.30**. Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Η ταινία «Φαίδρα» βασίζεται στην τραγωδία του Ευριπίδη «Ιππόλυτος», που αφηγείται το παράνομο ερωτικό πάθος της Φαίδρας, συζύγου του Θησέα, για τον γιο του Ιππόλυτο. Το σενάριο φέρει την υπογραφή της πολύ γνωστής συγγραφέως Μαργαρίτας Λυμπεράκη, η οποία προσπάθησε να ανασυνθέσει τον μύθο και να μεταφέρει το ερωτικό τρίγωνο από την αρχαία Ελλάδα της βασιλικής οικογένειας του Θησέα, στην σύγχρονη Ελλάδα, αυτή των εφοπλιστών. Ήταν εξάλλου η εποχή που οι ελληνικές οικογένειες Ωνάση και Νιάρχου συναγωνίζονταν σε σκάνδαλα και πρωταγωνιστούσαν στα πρωτοσέλιδα του διεθνούς τύπου.

Η ταινία, παραγωγής 1962, γυρίστηκε στο Λονδίνο και στην Ύδρα, σε σκηνοθεσία Ζυλ Ντασέν με πρωταγωνιστές τους Μελίνα Μερκούρη, Άντονι Πέρκινς και Ραφ Βαλόνε. Η μουσική επένδυση της ταινίας έγινε από τον Μίκη Θεοδωράκη και τους στίχους των τραγουδιών έγραψε ο Νίκος Γκάτσος.

Στο πρώτο μέρος της ταινίας ο σκηνοθέτης μας συστήνει τα πρόσωπα του έργου και «παίζει» μαζί τους. Η Φαίδρα, Μελίνα Μερκούρη, υπέροχα ώριμη και ντυμένη εξαιρετικά από την Θεώνη Βαχλιώτη-Ολντριτζ, είναι η μικρότερη κόρη ενός εφοπλιστή, και η δεύτερη σύζυγος του Θάνου και μητέρα ενός μικρού αγοριού. Ο Θάνος Κυρίλης, ένας πλούσιος Έλληνας εφοπλιστής, εγκαινιάζει το νέο του εμπορικό πλοίο. Στη διάρκεια του πάρτι που ακολουθεί, αναθέτει στη Φαίδρα να πάει στο Λονδίνο και να γνωρίσει το γιο του από τον πρώτο του γάμο, Αλέξη, με σκοπό να τον πείσει να έρθει στην Ελλάδα. Η γνωριμία των δυο τους γίνεται σε μια ιστορική για τα ελληνικά πράγματα κινηματογραφική σκηνή στο Βρετανικό Μουσείο, στην περίφημη αίθουσα των Μαρμάρων του Παρθενώνα. Ο Ζυλ Ντασέν, δίνοντας την εντύπωση ότι κάπου ξεχνάει το σενάριο, εστιάζει αρκετές φορές πάνω στα μεγάλα και εκφραστικά μάτια της Μελίνας Μερκούρη, καθώς αυτή κοιτάζει άλλοτε με λύπη και παράπονο

και άλλοτε με θυμό και οργή τα δημιουργήματα των προγόνων μας και δείχνει σαν να προσπαθεί να επικοινωνήσει μαζί τους.

Η πρώτη επαφή και η ερωτική έλξη που αισθάνονται οι δυο πρωταγωνιστές είναι καθοριστική για την εξέλιξη του πεπρωμένου τους, το οποίο άρχισε ήδη να λειτουργεί ερήμην τους. Ένας έντονος ερωτισμός ηλεκτρίζει σκηνοθετικά την ατμόσφαιρα του Βρετανικού Μουσείου, αποτέλεσμα του μεγάλου έρωτα και πάθους που έτρεφε ο Ντασέν για την γυναίκα της ζωής του, την Μελίνα.

Στο δεύτερο μέρος της ταινίας, ο Αλέξης, μη μπορώντας να ξεπεράσει τον ερωτικό πόθο που άναψε μέσα του η μηριά του, αποφασίζει να επισκεφθεί τελικά την Ελλάδα και συγκεκριμένα την Ύδρα, όπου διαμένουν οι δικοί του. Το πανέμορφο σκηνικό της Ύδρας μεταμορφώνεται στο θέατρο μιας σύγχρονης τραγωδίας. Σε μια τελική σκηνή, όπου οι μαυροφορεμένες γυναίκες και μητέρες του βυθισμένου πλοίου που έφερε το όνομα της Φαίδρας, παραταγμένες στο διάδρομο έξω από το γραφείο του πλοιοκτήτη Θάνου, μετατρέπονται στα χέρια του Ντασέν και της Λυμπεράκη σε αρχαίο χορό, η Φαίδρα ομολογεί τα πάντα στον άνδρα της.

Το παιχνίδι έχει τελειώσει. Ο Αλέξης συνομολογεί με τη σειρά του την αλήθεια. Και οι δύο πρωταγωνιστές οδηγούνται σε έναν τραγικό θάνατο. Ο Ιππόλυτος-Αλέξης βουτάει στο κενό, το άρμα του, μια πανάκριβη Aston Martin, δώρο του πατέρα του συνθλίβεται στα βράχια, ενώ η Φαίδρα επιλέγει την αυτοκτονία. Κλειδώνει τα πορτάκια σε μια βυζαντινή εικόνα ώστε να μην αντικρύσουν οι Θεοί την ύβρη της και σφalίζει με μια μαύρη ταινία ύπνου τα μεγάλα της μάτια.

Η ταινία ήταν υποψήφια για Όσκαρ καλύτερης ταινίας, Α΄ Γυναικείου ρόλου και κοστουμιών για την Θεώνη Βαχλιώτη Όλντριντζ, η οποία και απέσπασε το χρυσό αγαλματάκι. Η ταινία διακρίθηκε και στις Χρυσές Σφαίρες.

Μετά από τα κείμενα διαμαρτυρίας του Κωνσταντίνου Καβάφη το 1891, σχετικά με την καταστροφή των Μαρμάρων του Παρθενώνα από τον Λόρδο Έλγιν, στην «Φαίδρα» θίγεται για πρώτη φορά το θέμα της επιστροφής τους. Η Μελίνα Μερκούρη αποφάσισε να ξεκινήσει τον δικό της προσωπικό αγώνα, ο οποίος θα πάρει επίσημο χαρακτήρα και θα γίνει γνωστός σε όλο τον κόσμο όταν, μετά από χρόνια, θα ορκιζόταν Υπουργός Πολιτισμού.

Επιμέλεια αφιερώματος, κείμενα: Παναγιώτης Καμπάνης, Δρ. Αρχαιολόγος – Ιστορικός, ΜΒΠ

Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού
Λεωφ. Στρατού 2, ταχ. θυρ. 50047, 54013 Θεσσαλονίκη
+30 2313306400, fax 2313306402
Email: mbp@culture.gr